

פרשת זכור

מקדים שקלים לזכור דהגם דהסדר מקודם יראה ואחר כך אהבה כדאיתא בספרים הקדושים עם כל זה מקדים אהבה קודם, והנה מחיית עמלק עיקר על ידי גודל היראה כדאיתא (דברים כה, יח) ולא ירא אלקים, ומזה היה כוחו לבוא, אולם מחמת גודל אהבה באים אחר כך ליראה גדולה שח"ו לא יהיה מה כנגד רצון ה' יתברך, וזה שאומרים באהבה רבה ויחד לבכנו לאהבה וליראה וכו', דכאשר עמלק קלקל הסדר והדרך, אשר קרך בדרך, באים עמו שלא כסדר אהבה קודם ליראה כנ"ל, ובאלו הבי' כחות באהבה ויראה מנצחים אותו, וזה תמכו בידינו מזה אחד ומזה אחד (יו, יב).

זכור את אשר עשה לך וגו' (דברים כה, יז), [לשון יחיד], דזה שמקדים שקלים כח הכלל, דעיקר כחו היה על ידי רפידים שהיו בפירוד, ולזה זכור בציבור כדאיתא (א"ח ס" חרפ"ה סע"ז), ועם כל זה שניהם אמת, כתיב בלשון יחיד להראות דמיניה וביה שדא ביה נרגא וצריך כל יחיד לעשות כח חזק למחותו, וזה מחה אמתה (יו, יג) בכלל ובפרט, דגם בזה הכח שבא, בזה הכח עצמו [צריך] למחותו, וזה כדאיתא דכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם (סנהדרין לו). וגם כשאני לעצמי מה אני (אבות פ"א מ"ד), זה כח הכלל דזה העיקר, וזה בשבת הזמן מחיית עמלק משום דאז מתאחדין ברזא דאחד כדאיתא (וזה"ק ח"ב קלה).

זכור וגו' (דברים כה, יז), הנה עיקר הזכירה בשמים כדאיתא במדרש (תנחומא כי תצא פ"ט) אתה זכור וכו', וכן איתא בפייט

(יוצר לשבת זכור, אל נא) שזה העיקר, וכדאיתא מחה אמחה וכו' (יו, יד), רק על ידי שבני ישראל פותחים ורוצים למחותו כדכתיב תמחה וכו' וזוכרין בזה, על ידי זה נמחה, כדאיתא (אסתר ט, כח) נזכרים ונעשים, וזה ונשא אהרן וכו', אבני זכרון (לט, ז), ועל ידי זה לזכרון לפני ה' (כת, כט), שעל ידי זה שיש התעוררות למטה נתעורר למעלה.

"זכור וגו' אשר קרך בדרך" (דברים כה, יז), דזה דעיקר הוא שמחה והכנעה שיהיו ביחד, וכמו שמאריך בשפת אמת (זכור תרל"ד ד"ה תצוה) ומביא בשם זקני צ"ל בשם הרבי מצוב"ל צ"ל שהיא מדה אחת, ולזה מעשה עמלק ימ"ש שאינו מניח שיהיו אלו הבי' מדות יחד, וזה שבכל שמחה בא עם גיאנות, וזה דעמלק גימטריא ר"ס כדאיתא (חידושי הרי"ם כי תצא ד"ה זכור), ובכל הכנעה בא עם עצבות, וזה ואתה עייף וכו', שעושה עייף וכבד, דזה ענין מעצבות שתמיד בעייפות ובכבוד כידוע, ועיקר שיהיו שניהם חד שמחה והכנעה, וזה אין מניח עמלק, ולזה איתא (כט, לו) והיה המזבח קודש קדשים, והיה- לשון שמחה, המזבח הכנעה, כששניהם יחד זה קדש קדשים, כל הנוגע במזבח יקדש- דראשית הכנעה, וכל הנוגע בזו המדה יש לו חלק בקדושה, דהנה איתא (סוטה ה.) בגיאנות דאין אני והוא יכולין לדור, אבל מי שיש לו חלק בהכנעה יש לו חלק בקדושה, אולם העיקר שיהיו שניהם יחד זה קדש קדשים.

וזה ענין משבת דהכל כפול, בי' כבשים וכו' כדאיתא במדרש (שוח"ט תהילים מזמור צ"ב),

דזה על בי' הדרגות, וזה פייט (ט) וביום שמחתכם הביטול להשורש בשבת, (הקדמת תיקון ט:) הוא הזמן שיכולין למחותו, זכור בשבת ובזמן שמחה מרבין בשמחה (תענית כס עינים פרשת תרומה ד"ה נטריוקן אלופו של ג מגיאנות כנ"ל, וזה והיה ה' אלקיך וכו' בי' השם והכנעה כנ"ל, אזי יכולין יכולין למחותו, וזה שמו על ידי השמחה מוחין א כח השלום עם כל המז מבגדי כהונה רמזים על בסה"ק, וזה דנקרא מילה בסה"ק דכאשר יש הבי' כ כלל, וזה דאיתא (תנחומא זכור על שלחן מלא, ובענין ריקן, דכמדות לא טובו אבל במדות טובות אי דודרשי ה' לא יחסרו כל

הנה עמלק מתנגד עי וזה ענין מנד שמתגאה אין לו מנוחה לסבול כפי גאותו, וזה יב. ג) ענו, שפל וסבלן, שמחה, בהניח וכו' תמו (דברים כה, יט), וזה מצ ליהודים, בשבת יכולין ו צ"ל אמר (חידושי הרי"ם דעמלק גימטריא ר"ס דמה לשמחה כמש"כ ואתה

טז שזה העיקר, וכדאיתא (י. יז), רק על ידי שבני ורוצים למחותו כדכתיב ז בזה, על ידי זה נמחה, (כח) נזכרים ונעשים, וזה אבני זכרון (לט, יז), ועל ידי (כה, כט), שעל ידי זה שיש גטה נתעורר למעלה.

קרך בדרך (דברים כה, יז), ה הוא שמחה והכנעה ג שמאריך בשפת אמת ז ומביא בשם זקני זצ"ל ז זצ"ל שהיא מדה אחת, ימ"ש שאינו מניח שיהיו ז, וזה שבכל שמחה בא דעמלק גימטריא ר"ם ז כ כי תצא ד"ה זכור), וככל זח, וזה ואתה עייף וכו', זד, דזה ענין מעצבות ובכבוד כידוע, ועיקר שמחה והכנעה, וזה אין ויתא (כט, לו) והיה המזבח ה- לשון שמחה, המזבח חד זה קדש קדשים, כל ש-דראשית הכנעה, וכל ז לו חלק בקדושה, דהנה ות דאין אני והוא יכולין לו חלק בהכנעה יש לו ז העיקר שיהיו שניהם קדש קדשים, זל כפול, ב' כבשים וכו' (שח"ט תהילים מזמור צ"ב),

דזה על ב' הדרגות, וזה דאיתא (ספרי בהעלותך פ"ט יט) וביום שמחתכם - זה השבת, גם הביטול להשורש בשבת, ירא שבת ירא בשת (הקדמת תיקוני ט:). הוא הכנעה, ולזה בשבת הזמן שיכולין למחותו, ולזה קריאת פרשת זכור בשבת ובזמן שמחה אדר, משנכנס אדר מרביץ בשמחה (תענית כט.), גם איתא (מאור עינים פרשת תרומה ד"ה וזהו משנכנס) דאדר נוטריקון אלופו של עולם דר, להיפוך מגיאות כנ"ל, וזה והיה- לשון שמחה, בהניח ה' אלקיך וכו'. ב' השמות על שם שמחה והכנעה כנ"ל, אזי יכולין למחותו דבשמחה יכולין למחותו, וזה שמחה אותיות שמחה, על ידי השמחה מוחין אותו, וזה כח הכהן כח השלום עם כל המדות יחד, וזה ענין מבגדי כהונה רמזים על כל המדות כדאיתא בסה"ק, וזה דנקרא מילואים (כה, ז), כדאיתא בסה"ק דכאשר יש הב' מדות הנ"ל אין חסר כלל, וזה דאיתא (תנחומא כי תצא פ"ז) בשבת זכור על שלחן מלא, ובעמלק זכור על שלחן ריקן, דבמדות לא טובות חסר [לן] תמיד אבל במדות טובות אין חסר כלום, וזה "ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב" (תהילים לד, יא).

הנה עמלק מתנגד עיקר לשמחה וענוה, וזה ענין מנוחה ושמחה - דמי שמתגאה אין לו מנוחה תמיד דלא יוכל לסבול כפי גאותו, וזה דאיתא (רש"י במדבר יב, ג) ענו, שפל וסבלן, ולזה והיה- לשון שמחה, בהניח וכו' תמחה את זכר עמלק (דברים כה, יט), וזה מנוחה ושמחה אור ליהודים, בשבת יכולין למחותו, וזה דזקני זצ"ל אמר (חידושי הרי"ם כי תצא ד"ה זכור) דעמלק גימטריא ר"ם דמתנגד לענוה, ומתנגד לשמחה כמש"כ ואתה עייף וכו', ורק

בשבת דבאים למנוחה ושמחה וכן בפורים יכולין למחותו.

איתא בספרי הרבי מלובלין זצ"ל (זאת זכרון אות צ' לפרשת מקץ) בשם הרבי ר' בער זצ"ל דיש שני יצרים- כח קר וכח חם, ועל ידי שמחה מבטלין שניהם, וזה קר חם גימטריא שמח, דזה דעמלק גימטריא מר וגם ר"ם, עצבות וגיאות, דעל זה מניח עמלק עצמו, וזה אשר קרך בדרך, ועל ידי שמחה והכנעה מבטלין זאת.

מדרש תנחומא (כי תצא פ"ט) גערת גויים וכו' זה עמלק, שמם מחית לעולם ועד, דעיקר מחיית עמלק על ידי הכעס והרוגז עליו, וכדאיתא בשפת אמת (זכור תרל"ז ד"ה במדרש) לעולם ירגיז וכו', וזה על ידי גודל האהבה לה' יתברך באה השנאה להמתנגדים, וכדאיתא (תהילים קלט, כא, כב) הלוא משנאיך ה' אשנא וכו' לאויבים היו לי, על ידי גודל האהבה, ועיקר לילך עליו בכח גדול ברשפי אש האהבה יכולין לשורפו ולמחותו, ולזה הזמן בשבת דאז באים לזה הכח, וגם באדר זמן תשובה מאהבה, וזה זכור וכו', להחזיק עצמו בבחינת זכר שלא לירא מהצר המיצר, ולזה איתא גם בשבת זכור וכו' (כ, ה) דאז אין יראים משום צר דכולהו ערקין כנ"ל.

בספרי לפרשת זכור (כי תצא פ"י רצו) זכור בפה דאי בלב כבר נאמר לא תשכח וכן הוא אומר שמעו עמים ירגזון, בדרך בשעת טרופיכם, בצאתכם ממצרים בשעת גאולתכם, אשר קרך בדרך אין קרך אלא נודמן לך וכו', ופלא מאד כל הענין,

פורים

על לשון מחה אמחה כו' (דברים כה, יט) תמחה, זה, אלא הפירוש דגם טוב, וכדאיתא (אבות פ"ד) למה הוא דומה לדיו נוק, הלומר ילד למה הוא על ניר חדש, ולזה כאשר יתברך מוחה גם המחק, יזה ניר חדש, וזה אחר משמים שלא יושאר שום אחר כך לחודש, החודש צריכים לעקור כל הארס זלק, דאיתא דיש יצר הרע גקרו, וזה נחש מחמם ת מקרר, וכדאיתא בספרי קאזנין זצ"ל (אור ישראל) צבחת ישראל אבות פ"ה מ"ה עמלק אשר קרך בדרך שקלים מקודם מטבע של פ"ט) להגן מן הקרירות, ז לשקלי המן (מגילה יג:), ז: אפילו נחש כרוך על דאיתא בגמרא לא שנא רב פוסק, דזה דנחש רק אבל כאשר מניחים אותם גקרב כח עמלק, אפילו המה רוצים לעקור מכה התורה ח"ו ולקרר להם לעוקרם ולמחותם, וים האלו נוכל למחותם שראל ינצחו.

ענין תענית אסתר כמ"ש לעיל (זכור ד"ה זכור וגר אשר) דהנצחון על עמלק הוא בכח שמחה והכנעה, דזה העיקר שיהיו שניהם יחד, ולזה מקודם תענית אסתר-הכנעה ואחר כך שמחת פורים, והנה התענית עיקר להכנעה כדאיתא (יואל ב, יג) "וְקָרְעוּ לְבַבְכֶם וכו'", ולזה איתא בפירש"י (שמות ל, לד) והוא מגמרא (כריתות ו:) גבי חלבנה, להראות שמצרפים בתעניותינו פושעי ישראל, ואיתא הלשון בגמרא (שם) כל תענית שאין בה ממושעי ישראל וכו', דהנה זה [שמצרפים פושעי ישראל] מביא יותר להכנעה ומועיל לתענית, ואין שיעור להכנעה שצריך להיות לאדם בזוכרו שיש ח"ו פושעי ישראל, מכל שכן שצריך להיות לבו נשבר שלא יהיה לו בעצמו שייכות לזה.

פורים זמן גדול שיש בו מכל המועדות, כח מפסח - מסמך גאולה לגאולה (מגילה ו:), כח משבועות-קבלת התורה (עין שבת פח:), כח מסוכות-מִיגְנֵיָא (עין מגילה ה:), כח מראש השנה-מצוה בשמיעה, וזה ענין להבטל עם כל חושיו, ואיתא (עין תיקו"ז ת"י כא, נ:) שדומה ליום כיפור דהוא זמן תשובה, שכאשר יש התגלות אין לצייר גודל מרירות האדם ותשובתו אז, וזה ענין ממשלוח מנות, שכאשר על ידי ההתגלות אין שיעור למרירות האדם בקרבו במה ישמח הלא טוב שלא נברא וכו' (עירובין יג:), ורק שמח במה שחבירו טוב ולזה שמח בהנס במה שהיה לחבירו, ולזה שולחים מנות איש לרעהו.

בפורים יש כח כל המועדות, וזה דמסמך גאולה לגאולה (מגילה ו:) כח פסח, ואיתא דהוא כיום שניתנה בו תורה כח שבועות, הדר קבלה בימי אחשוורוש (שבת פח:), ואיתא בוהר הקדוש (עין תיקו"ז ת"י כא, נ:) פורים כיום כפורים כח יום כיפור, ואיתא בגמרא (סוכה מכ:) היינו טעמא דשופר היינו טעמא דמגילה-וזה כח ראש השנה, והוא זמן שמחה וסוכות זמן שמחתנו, וזה דכל המועדות בטלין ופורים לא יעברו (מדרש שוח"ט משלי פ"ט), שהכל כלול בו.

שוח"ט משלי פ"ט, שהכל כלול בו. ע"פ מגילת אסתר

הנה בפסח יש ד' לשונות של גאולה, ומסמך גאולה לגאולה (מגילה ו:), וגם כפורים איתא "ליהודים היתה אורה" ושמחה ו"ששון" ו"יקר", ארבע כוחות, היינו ד' לשונות של גאולה, (וי"ל כמו דכפסח איתא עוד לשון ולקחתי, ויש אריכות בזה בענין כוס חמישי, כן בזה לענין יום טוב (ע"י מגילה ה:)).

הנה איתא (עין תיקו"ז ת"י כא, נ:) דפורים כמו יום הכיפורים, דהנה בפורים זמן מחיית עמלק, ואיתא בפירש"י (דברים כה, יט) "תמחה את זכר עמלק שלא לאמור שור זה של עמלק, אם כן כל מה שבא מכת עמלק צריכים למחות, והנה כל המכשולים ועבירות ר"ל הכל באים עוד מכת עמלק ימ"ש, אם כן כיון שאיתא מחה אמחה אם כן על כרחך גם בשמים מוחים אותו, ולזה על כרחך שמוחים בשמים כל עוונות בני ישראל כדי שלא יהיה שום זכר לעמלק כנ"ל, ולזה הוא ממש יום סליחה כיום כיפורים, והוא רחום יכפר.

הנה אין שיעור כמה אור יש בפורים, וזה "ליהודים היתה אורה" (אסתר ת, טז), ואיתא בגמרא (פסחים ב:) אורה שאני, ופורים כולל הכל וכמעט כל עניני התורה יש בפורים, וכל עניני עולם הבא מפורש במגילה ובמסכת מגילה דאז אוחזין כמו קודם החטא, והבן.

הנה יש תשובה ותפלה וצדקה דמעבירין את רוע הגזירה, כן בפורים הדור קבלוה (שבת פה.), זה כח התשובה, ויש כח התפלה דאיתא באסתר (ח, ג) ותתחנן וכו', וצדקה כח מתנות לאביונים.

איתא דפורים ימין וחנוכה שמאל, [דבפורים כתיב (אסתר ב, ה) איש ימיני, ובחנוכה איתא (שבת כב.) נר חנוכה משמאל (ועיין דרשות חתם סופר לפורים תקס"ט)]. וזה "ימין ושמאל תפרוצי וזרעך גויים יירש" (ישעיה נד, ג), דזה כל המכוון, וזה אלו המועדות יו"ט של גלויות כדאיתא, וזה דאיתא בגמרא (מגילה טז:) ויקר אלו תפילין וכן הוא אומר וראו כל עמי הארץ וכו' אלו תפילין שבראש, ולכאורה אינו מובן, אך יקר יש לו ב' פירושים, ענין כבודות (חוקק, עיין תרגום שמו"ז, יד) וגם ענין יוקר, וזה על ידי התפילין דאיתא (שפ"א בא תרנ"ז ד"ה בפסוק) דנקראים על שם העדות פלילות וכו', נצחון וכו', וגם הוא ענין פאר, ותלוי זה בזה, וזה ענין פורים על ידי הנצחון כנ"ל, וזה וראו כל עמי הארץ (דברים כח, י.) וזה בפורים כדאיתא (מגילה י.) והיה לה' לשם זו מקרא מגילה.

המדרש יבנו על במות אויבינו, רמז לפורים (עיין מגילה טז.), וירם קרננו, רמז לחנוכה.

הנה פורים הכנה לגאולה העתידה, וזה דאיתא בזוהר הקדוש פרשת וישלח (קטט.) ג' פעמים ג"ם, גואל משה, גואל מרדכי, גואל משיח, והכל חד, וזו הגאולה באמצע בין גאולת מצרים לגאולה העתידה.

הנה מסמך גאולה לגאולה (מגילה ו:), וזה ליהודים היתה אורה, ושם איתא (פסחים ב.) אור לארבעה עשר, והבן.

במדרש (אסתר פ"ו, א) אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם זכרני ה' ברצון עמך בשעה שתעשה תשועה לישראל על ידי מרדכי ואסתר, דוד המלך ביקש שיהיה לו חלק וזכירה בזה הענין דפורים, ועיין ביפה ענף (שם) מה שמקשה, ובפשוט כפי דאיתא **בכתבי האריז"ל** (ע"י בני יששכר אדר מאמר ו אות טו) שעל ברכת צמת דוד ליכא קרובץ לפורים משום דמרדכי ואסתר משאול המלך, ולזה ביקש שעל כל פנים יהיה לו שייכות, והנה כ"ק מחותני מרן מפאריסו זצ"ל אמר אשר לפלא כי מרדכי הצדיק כאשר לא חשב לעצמותו כלל למה לא פעל שתהיה הגאולה בשלימות, כן כתב לי ידידי ר' ליבל אקרמן שי' [ז"ל], ובאמת מי שרואה התפלה של מרדכי הצדיק דאיתא במדרש רבה (אסתר פ"ח, ז) חסמר שערות ראשו עד כמה חשב רק לשם שמים, אולם באמת מסתמא פעל על הגאולה העתידה, וזה הבקשה שיהיה לו חלק בזה היינו שיהיה הכנה להגאולה העתידה למשיח בן דוד, וזה דאיתא בגמרא (מגילה ו:) מסמך גאולה לגאולה, וזה דאיתא בזוהר הקדוש בפרשת וישלח (קטט.) ג' פעמים ג"ם, גואל משה, גואל מרדכי, גואל משיח, דהיה להם שייכות והכל חד.

בפורים צריכים לראות נ של עמלק, היי לעבדות ה' יתברך, שעל ה שלם ונוכל לבוא להגאולה הכנה לזה, וכן איתא בקרב דאסתר הכינה להגאולה הע בגמרא (יומא כט.) אסתר ולכאורה הלא אנו מקוים ל אלא שפורים היה כבר הכנה אשר אנו מקוים שתהיה בו סלה.

הנה יש שני מסירות נ שמים² זכעבור טו בפורים היה על ידי מרדכי מסר נפשו בשביל כבוד שו (אסתר ג, ב), ואסתר מסרה נפ ישראל, וזה הב' יחודים מ שם וכו', וכל אחד צדק שיבוא להכח של מסיר

מו"ח זצ"ל אמר (תרי"ג למעלה מהדעת ר וי"ל דלזה מנה גם מילה (מגילה טו:)), דגם כן איז מהדעת.

פורים בגימטריא עם א והמן, דזה שבני י

מו"ח זצ"ל אמר (תרי"ג ד הפסיק בין גאולה מצרים לקבלת התורה, ו כימי אחשוורוש (שבת פה.) ל וי"ל דלזה הוא זמן שמח בגמרא ברכות (ט:) דלא פ כל יומא כאשר סמך גא דלזה איתא (אוי"ח תרצ"ה ט